

2. การบริหารจัดการความเสี่ยง

บริษัทตระหนักว่าการบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนสำคัญในการสนับสนุนให้บริษัทดำเนินธุรกิจได้ตามกลยุทธ์ที่กำหนดไว้และเป็นพื้นฐานสำคัญที่ช่วยให้บริษัทสามารถบรรลุวัตถุประสงค์อย่างยั่งยืน เนื่องจากบริษัทจะต้องเผชิญกับความเสี่ยงต่าง ๆ จากการเปลี่ยนแปลงสภาพเศรษฐกิจ สังคม การเมือง การเงิน การเปลี่ยนแปลงทางนวัตกรรมและเทคโนโลยี

การบริหารความเสี่ยงที่มีประสิทธิผล จะต้องได้รับการสนับสนุนจากคณะกรรมการ ผู้บริหารและพนักงานทุกระดับจนเกิดเป็นวัฒนธรรมองค์กร โดยคณะกรรมการบริษัทได้แต่งตั้งคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงขึ้น เพื่อกำกับดูแลการบริหารจัดการความเสี่ยงและสนับสนุนให้กระบวนการบริหารความเสี่ยงของบริษัทอยู่ในระดับที่เหมาะสม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการระบุความเสี่ยง ประเมินปัจจัยความเสี่ยงภายในและภายนอก ทั้งที่เป็นความเสี่ยงทั่วไปและความเสี่ยงเฉพาะกิจการ กำหนดมาตรการตอบสนองกับความเสี่ยง และติดตามอย่างเหมาะสม ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวเป็นไปตามหลักการบริหารความเสี่ยงแบบองค์รวม (Enterprise Risk Management) ครอบคลุมความเสี่ยงในทุกมิติและประเด็นสำคัญขององค์กรได้อย่างครบถ้วน

2.1 นโยบายและแผนการบริหารความเสี่ยง

2.1.1 นโยบายบริหารความเสี่ยง

บริษัทมุ่งหวังจะให้ผู้บริหารและพนักงานทุกคนตระหนักว่าการบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กร ควรที่จะได้รับความใส่ใจตลอดเวลา ไม่เลือกปฏิบัติเป็นครั้งคราว เพื่อที่จะบรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าว จึงได้จัดทำคู่มือบริหารความเสี่ยง เพื่อให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ทุกคนเข้าใจความเสี่ยงที่สำคัญ การจัดการความเสี่ยง และกลไกในการตรวจสอบความเสี่ยงนั้น ๆ

การบริหารความเสี่ยงที่ได้ผล จะต้องได้รับการสนับสนุนจากกรรมการและผู้บริหาร เพื่อให้มีการนำการบริหารความเสี่ยงเข้าใช้งานทั่วทั้งองค์กร มีการนำการบริหารความเสี่ยงเข้าใช้งานในทุกขั้นตอนของการดำเนินงาน รวมทั้งเตรียมรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นและมีการสื่อสารข้อมูลทั้งหมดให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ได้รับทราบ เพื่อจะได้ปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

ทั้งนี้ บริษัทมีจุดมุ่งหมายให้ผู้บริหารและพนักงานในองค์กรทุกคนมีพัฒนาการด้านการบริหารความเสี่ยงและเน้นการสร้างวัฒนธรรมปลูกฝังให้การบริหารความเสี่ยงเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมขององค์กรตลอดจนเป็นการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่บริษัทด้วย

2.1.2 กระบวนการบริหารความเสี่ยง

การบริหารความเสี่ยงจะถูกเชื่อมโยงเข้ากับการจัดทำแผนธุรกิจประจำปีของบริษัท โดยกลยุทธ์และการดำเนินต่าง ๆ จะต้องผ่านกระบวนการบริหารความเสี่ยง เพื่อให้มั่นใจว่าความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นและผลกระทบกับบริษัทนั้นได้ถูกบริหารจัดการตามกระบวนการที่กำหนด โดยกระบวนการบริหารความเสี่ยงของบริษัท มีดังนี้

1. การกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์
2. การระบุความเสี่ยงและปัจจัยเสี่ยง
3. การประเมินความเสี่ยง
4. การจัดการความเสี่ยง
5. การติดตามผลและการรายงาน

2.2 ปัจจัยความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัท

บริษัทดำเนินธุรกิจให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านไอทีแบบครบวงจร ที่มีความน่าเชื่อถือ รวมถึงให้คำปรึกษา ออกแบบ ติดตั้งระบบโครงข่าย เพื่อตอบสนองความต้องการทางธุรกิจของลูกค้าทุกระดับและสร้างความพึงพอใจอย่างต่อเนื่อง สำหรับลูกค้าที่ต้องการบริการที่มีเสถียรภาพได้มาตรฐาน มีความยืดหยุ่นในราคาเหมาะสม ซึ่งมีความเสี่ยงต่าง ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อธุรกิจ ผลการดำเนินงานและฐานะการเงินของบริษัท

ทั้งนี้ความเสี่ยงสำคัญในปัจจุบันของบริษัทได้แสดงรายละเอียดตามที่ปรากฏด้านล่าง แต่นอกเหนือจากความเสี่ยงที่ปรากฏในรายงานฉบับนี้แล้ว อาจมีความเสี่ยงอื่น ๆ ซึ่งบริษัทไม่อาจทราบได้ในขณะนี้ หรือเป็นความเสี่ยงที่บริษัทพิจารณาในขณะนี้ว่าไม่เป็นสาระสำคัญ แต่อาจเป็นความเสี่ยงที่มีความสำคัญในอนาคตได้

ความเสี่ยงต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทหรือกลุ่มบริษัท

2.2.1 ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic Risk)

เดิมบริษัททำธุรกิจให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลัก แต่เนื่องจากพฤติกรรมของลูกค้ามีการเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ลูกค้ามีความสนใจบริการที่พร้อมใช้งานมากขึ้น บริษัทจึงปรับแผนกลยุทธ์เน้นการพัฒนาบริการรูปแบบ Platform พร้อมใช้ โดยการลงทุนในนวัตกรรมผ่านบริษัทร่วมทุน และร่วมมือกับพันธมิตรซอฟต์แวร์ไทย เพื่อสร้างความเติบโตและเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับบริษัท จากแนวโน้มของเทคโนโลยีที่มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ทำให้บริษัทเห็นโอกาสในการลงทุนเทคโนโลยีใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาการให้บริการ Platform เพิ่มมากขึ้น เช่น บริการใบกำกับภาษีอิเล็กทรอนิกส์ บริการระบบบริหารจัดการเอกสารดิจิทัล เป็นต้น โดยบริษัทคาดหวังผลตอบแทนที่เหมาะสมและการเสริมความแข็งแกร่งของธุรกิจ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นพฤติกรรมของลูกค้า เทคโนโลยี สภาพเศรษฐกิจ โรคระบาด รวมไปถึงการเปลี่ยนแปลงทางกฎหมาย อาจจะทำให้บริษัทมีความเสี่ยงในเรื่องของรายได้ หรือกำไรไม่เป็นไปตามเป้าหมาย

อย่างไรก็ตาม การตัดสินใจในการลงทุนเพื่อสร้างนวัตกรรมผ่านบริษัทร่วมทุน ต้องผ่านขั้นตอนการกลั่นกรองด้านต่าง ๆ อย่างรอบคอบ เช่น พิจารณาดูตลาด รูปแบบของบริการใหม่ ความสามารถในการแข่งขัน รวมถึงความคุ้มค่าในการลงทุน ซึ่งจะต้องผ่านการอนุมัติตามอำนาจดำเนินการของบริษัทที่กำหนดไว้ นอกจากนี้บริษัทได้ปรับโครงสร้างการบริหารงานให้สอดคล้องกับการดำเนินธุรกิจอยู่ตลอดเวลา มีการพัฒนาบุคลากรโดยการสร้างทักษะขึ้นมาใหม่ที่จำเป็นต่อการทำงาน (Reskill) และการพัฒนาเพื่อยกระดับทักษะ (Upskill) อย่างต่อเนื่อง รวมถึงการนำเอาระบบอัตโนมัติเข้ามาช่วยทดแทนงานด้านเอกสาร เพื่อรองรับการขยายธุรกิจให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนแปลงไป

2.2 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk)

บริษัทอยู่ในช่วงการขยายธุรกิจ และสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน รวมถึงหาโอกาสทางธุรกิจใหม่ บริษัทจึงจำเป็นต้องจัดหาแหล่งเงินทุนบางส่วนมาจากการกู้ยืมสถาบันการเงิน ทั้งระยะสั้นและระยะยาว รวมถึงการระดมทุนจากตลาดทุน ทั้งในรูปแบบตราสารหนี้และตราสารทุน ซึ่งอาจมีความผันผวนของอัตราดอกเบี้ย ตามสภาวะตลาดตราสารหนี้และตลาดตราสารทุน ผนวกกับการขยายตัวของธุรกิจเพื่อพร้อมตอบรับความต้องการด้านบริการต่าง ๆ อย่างรวดเร็ว การบริหารสภาพคล่อง จึงเป็นเรื่องสำคัญที่บริษัทตระหนักและให้ความสำคัญ แม้ในช่วงวิกฤติ COVID-19 บริษัทจะได้รับผลกระทบทางอ้อมจากผู้ให้บริการของบริษัท ทำให้ระยะเวลาในการเก็บหนี้และรายได้ที่ประมาณการมีความคลาดเคลื่อนจากแผนที่บริษัทตั้งไว้ โดยบริษัทมีการบริหารจัดการใน

เรื่องดังกล่าวอย่างเข้มงวดและเป็นระบบ ส่งผลให้ในปีที่ผ่านมาบริษัทมีระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ดีขึ้น โดยบริษัทจะดำเนินการบริหารจัดการสภาพคล่องอย่างเข้มงวดและต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นการลดต้นทุนอย่างเป็นระบบ หรือการเจรจาต่อรองกับคู่ค้า ดังนั้นหากมีสัญญาณความผันผวนของกระแสเงินสด หรือมีโอกาสสร้างมูลค่าเพิ่ม ลดค่าใช้จ่าย อย่างมีนัยสำคัญ บริษัทมีแผนรองรับและเครื่องมือทางการเงินในการบริหารจัดการได้อย่างทันทั่วทั้ง

2.3 ความเสี่ยงด้านการดำเนินงาน (Operations Risk)

บริษัทเป็นผู้ให้บริการโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเป็นหลัก การเพิ่มความมั่นใจให้ลูกค้าในการนำระบบงานที่สำคัญมาทำงานบนบริการของบริษัทได้อย่างปลอดภัยนั้น เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่ง บริษัทได้ดำเนินการออกแบบระบบโครงข่ายโทรคมนาคมให้มีโครงข่ายหลัก และโครงข่ายสำรองในจุดหลักของโครงข่ายที่สำคัญ มีระบบ Network Monitoring ที่มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการและการแจ้งเตือนหากเกิดเหตุการณ์สุดวิสัย โดยบริษัทได้วางระบบเครือข่าย ด้วยวิธีการวางระบบทั้งในเส้นทางหลักและเส้นทางสำรอง เพื่อเตรียมรองรับความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงพัฒนาศักยภาพให้ทักษะความชำนาญต่อระบบเทคโนโลยี Software-Defined Network (SDN) เพื่อลดความเสี่ยงจากความผิดพลาด หรือความล่าช้าข้อในการปฏิบัติงาน รวมถึงพัฒนาเครื่องมือต่าง ๆ ให้เป็นระบบอัตโนมัติมากขึ้น

นอกจากนี้ บริษัทได้ดำเนินการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการให้บริการในช่วงสถานการณ์ต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นและส่งผลกระทบต่อการให้บริการ โดยบริษัทได้จัดตั้ง Security Operation Center (SOC) เพื่อเฝ้าระวังการโจมตีทางเครือข่ายสำหรับระบบของบริษัทและระบบของลูกค้าอย่างใกล้ชิดตลอด 24 ชั่วโมง เพื่อการตรวจสอบสภาพของระบบและแก้ไขปัญหาที่อาจจะเกิดขึ้นได้อย่างทันทั่วทั้งที่สามารถให้บริการได้อย่างต่อเนื่อง ถึงแม้จะเกิดสถานการณ์ฉุกเฉิน ตลอดจนการเตรียมพร้อมสู่มาตรฐานใหม่ด้านเทคโนโลยี เพื่อตอบรับการขยายตัวของธุรกิจและความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

2.4 ความเสี่ยงด้านกฎหมายและเกณฑ์ทางการ

เนื่องจากการดำเนินธุรกิจของบริษัทมีความเกี่ยวข้องกับธุรกิจโทรคมนาคม ซึ่งในปัจจุบันการประกอบกิจการโทรคมนาคมอยู่ภายใต้การกำกับดูแลขององค์กรอิสระที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม คือ คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (“กสทช.”) ที่เป็นองค์กรอิสระที่ทำหน้าที่กำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมภายในประเทศ ซึ่งหากมีการประกาศนโยบายหรือมีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบต่าง ๆ โดย กสทช. อาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินธุรกิจของบริษัท

นอกจากนี้ จากพฤติกรรมของลูกค้าที่มีความสนใจบริการที่พร้อมใช้งานมากขึ้น ทำให้ปัจจุบันมีผู้ให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัลที่เป็นสื่อกลางทางออนไลน์จำนวนมาก ครอบคลุมลักษณะและประเภทธุรกิจที่หลากหลาย ส่งผลให้มีการประกาศ พระราชกฤษฎีกา (พรฎ.) การประกอบธุรกิจบริการแพลตฟอร์มดิจิทัล ที่ต้องแจ้งให้ทราบ พ.ศ. 2565 ในการกำกับดูแลการประกอบธุรกิจบริการดังกล่าว เพื่อรักษาความมั่นคงทางการเงินและการพาณิชย์ เสริมสร้างความน่าเชื่อถือและยอมรับในระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงการป้องกันความเสียหายที่อาจเกิดขึ้นต่อสาธารณชน ส่งผลให้กลุ่มบริษัทต้องเตรียมความพร้อมเพื่อสามารถปฏิบัติตามกฎระเบียบดังกล่าวให้ทันตามกำหนด ดังนั้น บริษัทจึงถือว่าการเปลี่ยนแปลงนโยบายหรือกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการให้บริการแพลตฟอร์มดิจิทัล เป็นความเสี่ยงใหม่ที่เกิดขึ้นที่บริษัทต้องติดตามอย่างใกล้ชิด เนื่องจากหากในอนาคตมีการประกาศนโยบายหรือมีการเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบดังกล่าว อาจส่งผลกระทบต่อผลการดำเนินธุรกิจของบริษัทได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

อย่างไรก็ตาม บริษัทได้ให้ความสำคัญกับการศึกษาข้อกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องอย่างละเอียดก่อนการตัดสินใจดำเนินการใด ๆ รวมถึงการติดตามสถานการณ์ความเคลื่อนไหวในประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้อย่างใกล้ชิดตลอดเวลา เพื่อให้สามารถกำหนดแผนในการปฏิบัติตามกฎหมายได้อย่างเหมาะสมและทันตามกำหนดหากมีการเปลี่ยนแปลงในข้อกฎหมายหรือนโยบายของรัฐ

2.5 ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง (Reputation Risk)

แม้ความเสี่ยงด้านชื่อเสียง ไม่อาจระบุหรือประเมินเป็นปริมาณความเสียหายทางการเงินได้อย่างชัดเจน แต่เป็นสิ่งที่กระทบความน่าเชื่อถือต่อสาธารณชน โดยอาจเกิดจากการละเลยต่อการปฏิบัติตามกฎหมาย ต่อจรรยาบรรณ หรือความคาดหวังของสังคม หรือความบกพร่องในการให้บริการที่ไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่ได้ตกลงไว้กับคู่ค้าหรือลูกค้า บริษัทได้ให้ความสำคัญกับการรักษาภาพลักษณ์และชื่อเสียง โดยดำเนินธุรกิจตามแนวทางการกำกับดูแลกิจการที่ดี คำนึงถึงผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกภาคส่วน และเร่งดำเนินการหาแนวทางจัดการต่อภาพลักษณ์ ชื่อเสียงด้านลบทันที (ถ้ามี) นอกจากนี้ ทุกหน่วยงานมีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบ ติดตาม ประเมินผลกระทบต่อชื่อเสียงและรายงานต่อฝ่ายบริหารรับทราบ

2.6 ความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ

เนื่องจากเทคโนโลยีได้มีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลต่อการทำธุรกิจของบริษัทที่เป็นผู้ให้บริการ โครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การเปลี่ยนแปลงนี้อาจส่งผลกระทบต่อทิศทางของบริษัท ซึ่งบริษัทต้องดำรงความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยี เพื่อหลีกเลี่ยงการสูญเสียโอกาสทางธุรกิจและความสามารถในการแข่งขันของตลาดที่เกี่ยวข้องกับแนวโน้มทางเทคโนโลยี บริษัทจึงต้องกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันและในอนาคต รวมถึงกำหนดเป้าหมายดำเนินธุรกิจเตรียมความพร้อมโดยเฉพาะด้านบุคลากรให้มีความพร้อมที่จะรับการเปลี่ยนแปลงให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายทางธุรกิจ

อย่างไรก็ตาม บริษัทได้ลงทุนในนวัตกรรมผ่านบริษัทร่วมทุน เพื่อให้บริษัทสามารถดำรงความเป็นผู้นำด้านเทคโนโลยีอยู่ตลอดเวลา และจัดให้มีการพัฒนาพนักงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว รวมถึงให้สามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้อย่างทันทั่วทั้งนี้ บริษัทได้จัดทำหลักสูตรการพัฒนาความรู้พนักงานทั้ง Reskill และ Upskill มีการติดตามผลและวิเคราะห์ผลการพัฒนาความรู้ เพื่อนำมาปรับปรุง พัฒนาหลักสูตร ให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนทางเทคโนโลยีจนสามารถเพิ่มความสามารถในการแข่งขันและต่อยอดธุรกิจได้

2.7 ความเสี่ยงจากภัยคุกคามทางไซเบอร์และข้อมูลส่วนบุคคล

ด้วยความซับซ้อนและความเชื่อมโยงของโครงสร้างพื้นฐานหลักของบริษัท บริษัทจึงให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและภัยคุกคามทางไซเบอร์เพื่อเสถียรภาพและความปลอดภัยของระบบและการดำเนินงาน รวมถึงข้อมูลของลูกค้าจำนวนมหาศาลได้ถูกสร้าง จัดเก็บ และแบ่งปันอย่างรวดเร็ว ทั้งในรูปแบบที่มีโครงสร้างชัดเจนและไม่มีโครงสร้าง ส่งผลให้เกิดความเสี่ยงในการแพร่กระจายของข้อมูลและต้องเผชิญกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ที่เพิ่มมากขึ้น

บริษัทได้แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการโครงการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลและการรักษาความมั่นคงปลอดภัย โดยมีกำหนดนโยบาย การติดตาม การตรวจสอบ การทบทวนกระบวนการต่าง ๆ ให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และบริษัทยัง

มุ่งมั่นปรับปรุงเสถียรภาพของเทคโนโลยีเพื่อให้สามารถรับมือกับภัยคุกคามต่าง ๆ และให้บริการลูกค้าได้อย่างต่อเนื่อง โดยได้กำหนดมาตรฐานขั้นต่ำในการเตรียมตัวและการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทางด้านไอที (IT Resilience Minimum Standard) ขึ้นเพื่อให้มั่นใจว่าระบบไอทีของบริษัทจะไม่หยุดชะงัก

นอกจากนี้ บริษัทได้พัฒนาโครงสร้างการกำกับดูแลข้อมูลอย่างเหมาะสมภายใต้พื้นฐานหลักการกำกับดูแล ซึ่งควบคุมโดยโครงสร้างองค์กรที่มีการจัดสรรหน้าที่และความรับผิดชอบที่ชัดเจน และอยู่ภายใต้การดูแลของผู้บริหารระดับสูงของบริษัทอย่างสม่ำเสมอ การกำกับดูแลข้อมูลยังเป็นองค์ประกอบสำคัญในการสร้างความปลอดภัยควบคู่กับการสร้างมาตรการรักษาความปลอดภัยเพื่อตรวจจับ สืบสวน บริหาร และยับยั้งภัยคุกคามความปลอดภัยที่อาจเกิดขึ้นหรือกิจกรรมที่น่าสงสัย โดยมาตรการเหล่านี้สร้างความเชื่อมั่นได้ว่าบริษัทมีความพร้อมสำหรับการรับมือกับเรื่องดังกล่าว

2.8 ความเสี่ยงจากผู้ถือหุ้นรายใหญ่ที่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจที่แข่งขันกันเอง

บริษัทมีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ คือ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) ที่ประกอบธุรกิจโทรคมนาคมเช่นเดียวกันกับบริษัท ถือหุ้นบริษัทในสัดส่วนร้อยละ 20.19 ของทุนจดทะเบียนและเรียกชำระแล้ว โดยทางบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) ได้ส่งตัวแทนมาเป็นกรรมการและเป็นกรรมการผู้มีอำนาจลงนามผูกพันบริษัท อย่างไรก็ตาม บริษัทได้ดำเนินการป้องกันโดยกำหนดแนวทางการกำกับดูแลที่ดี (Code of Conduct) เกี่ยวกับการรักษาความลับและข้อมูลภายในบริษัท และการกำหนดให้กรรมการผู้มีส่วนได้เสียไม่มีสิทธิออกเสียงลงมติในเรื่องที่ผู้มีส่วนได้เสียดังกล่าวไว้ในระเบียบของบริษัท โดยคณะกรรมการบริษัทได้ลงนามรับทราบข้อกำหนดตามระเบียบดังกล่าวแล้ว ซึ่งกรรมการทุกท่านได้รับการแต่งตั้งจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นและได้ชี้แจงให้ผู้ถือหุ้นทราบถึงความขัดแย้งทางผลประโยชน์ก่อนเข้ารับตำแหน่งตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด

นอกจากนี้ บริษัทและบริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) ได้มีความร่วมมือทางธุรกิจในลักษณะพันธมิตรในการให้บริการลูกค้าร่วมกัน เพื่อเป็นมาตรการป้องกันความเสี่ยงในส่วนนี้อีกทางหนึ่ง

2.9 ความเสี่ยงเกี่ยวกับใบอนุญาตที่บริษัทใช้ในการประกอบธุรกิจ

ปัจจุบันบริษัทประกอบธุรกิจเป็นผู้ให้บริการโทรคมนาคมแก่บุคคลทั่วไปโดยเสรี โดยให้บริการผ่านโครงข่ายของผู้รับใบอนุญาตที่มีโครงข่ายเป็นของตนเอง โดยบริษัทได้รับใบอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมแบบที่ 1 จากสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) จึงทำให้การดำเนินธุรกิจของบริษัทนั้นอยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงาน กสทช. ซึ่งเป็นหน่วยงานอิสระของรัฐที่มีบทบาทหน้าที่ในการกำกับดูแลการประกอบกิจการโทรคมนาคม โดยอำนาจหน้าที่ของสำนักงาน กสทช. นั้น ยังรวมไปถึงการกำหนดค่าธรรมเนียมและค่าบริการในอัตราเดียวกันสำหรับบริการลักษณะหรือประเภทเดียวกัน ตลอดจน ต้องปฏิบัติตามต่อผู้ให้บริการ ผู้รับใบอนุญาตหรือผู้ประกอบการโทรคมนาคมรายอื่น ๆ บนพื้นฐานของความเป็นธรรม การไม่เลือกปฏิบัติ แบ่งแยก ชัดขวาง หรือกีดกันการแข่งขันอย่างเสรี ดังนั้น การที่สำนักงาน กสทช. ประกาศ และ/หรือ เปลี่ยนแปลง นโยบายหรือกฎระเบียบต่าง ๆ ซึ่งเกี่ยวข้องกับธุรกิจให้บริการโครงข่ายโทรคมนาคม ก็อาจส่งผลกระทบต่ออย่างมีนัยสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจของบริษัทได้

อย่างไรก็ดี เนื่องจากบริษัทเป็นผู้ได้รับอนุญาตประกอบกิจการโทรคมนาคมจากสำนักงาน กสทช. อย่างถูกต้องตามกฎหมาย ดังนั้น ก่อนที่จะมีการประกาศ และ/หรือ เปลี่ยนแปลงนโยบาย หรือกฎระเบียบใด (ในทางปฏิบัติแล้ว สำนักงาน กสทช.

จะมีการแจ้งให้ผู้ประกอบการทราบล่วงหน้า รวมทั้ง มีการรับฟังความคิดเห็น และประชุมหารือร่วมกับผู้ประกอบการถึงนโยบายที่เหมาะสม ทำให้บริษัทฯ มีระยะเวลาในการเตรียมความพร้อม และมีสิทธิคัดค้านได้ก่อนการบังคับใช้กฎระเบียบใหม่

อย่างไรก็ตาม บริษัทได้จัดให้มีทีมงานคอยติดตามดูแล เพื่อให้มั่นใจว่าการประกอบธุรกิจของบริษัทเป็นไปตามกฎหมาย และสามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขของใบอนุญาต หรือปฏิบัติตามข้อกำหนด หรือคำสั่งต่างๆ ของหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องได้ครบถ้วน รวมทั้ง มีระบบการบริหารความเสี่ยง และระบบการควบคุมภายในที่มีหน้าที่ตรวจสอบการปฏิบัติงานของทุกหน่วยงานให้เป็นไปตามข้อกำหนด กฎระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้แล้ว บริษัทอาจพิจารณาว่าจ้างที่ปรึกษาทางกฎหมายภายนอก หากพบว่ามีประเด็นทางกฎหมายที่ซับซ้อนเกี่ยวข้อง

ความเสี่ยงต่อการลงทุนของผู้ถือหุ้นหลักทรัพย์

2.10 ความเสี่ยงที่มีผลกระทบต่อสิทธิหรือการลงทุนของผู้ถือหุ้นหลักทรัพย์

บริษัทมีผู้ถือหุ้นรายใหญ่ 2 ราย คือ สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (“สวทช.”) และ บริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) (“NT”) จึงอาจทำให้ผู้ถือหุ้นรายใหญ่อ้างอิงว่าสามารถใช้สิทธิคัดค้านหรือไม่อนุมัติการลงมติในการประชุมผู้ถือหุ้นในเรื่องต่าง ๆ ที่ข้อบังคับบริษัทหรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกำหนดให้ต้องได้รับคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 3 ใน 4 ของจำนวนเสียงทั้งหมดของผู้ถือหุ้นซึ่งมาประชุมและมีสิทธิออกเสียงลงคะแนนได้ ดังนั้นหากมีวาระใดที่ต้องรับอนุมัติจากที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยคะแนนเสียงดังกล่าว บริษัทอาจไม่สามารถควบคุมสิทธิออกเสียงในที่ประชุมผู้ถือหุ้น ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกับบริษัทได้

อย่างไรก็ตาม หากเป็นการอนุมัติรายการที่ก่อให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจของบริษัทนั้น ๆ บริษัทเชื่อมั่นว่าจะได้รับคะแนนเสียงสนับสนุนจากกรรมการหรือผู้ถือหุ้นรายอื่น ๆ ในการอนุมัติวาระดังกล่าวในที่ประชุมผู้ถือหุ้น นอกจากนี้ บริษัทมีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานของบริษัท เช่น การติดตามผลการดำเนินงาน พิจารณาทบทวนและปรับปรุงนโยบายและแผนงานที่สำคัญต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ รวมทั้งมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินที่มีความถูกต้องและครบถ้วน

ความเสี่ยงด้านการเงิน

2.11 ความเสี่ยงจากการที่บริษัทไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขอัตราส่วนทางการเงินให้เป็นไปตามข้อกำหนดสิทธิของหุ้นกู้ของบริษัท

บริษัทมีหน้าที่ตามข้อกำหนดว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของผู้ถือหุ้นกู้สำหรับ “หุ้นกู้ระยะยาวของบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 1/2567 ชุดที่ 1 ครบกำหนดไถ่ถอนปี พ.ศ. 2568 ซึ่งผู้ถือหุ้นกู้มีสิทธิไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนครบกำหนดไถ่ถอน” (“INET257A”) “หุ้นกู้ระยะยาวของบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 3/2566 ครบกำหนดไถ่ถอนปี พ.ศ. 2569 ซึ่งผู้ถือหุ้นกู้มีสิทธิไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนครบกำหนดไถ่ถอน” (“INET261A”) “หุ้นกู้ระยะยาวของบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 1/2567 ชุดที่ 2 ครบกำหนดไถ่ถอนปี พ.ศ. 2569 ซึ่งผู้ถือหุ้นกู้มีสิทธิไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนครบกำหนดไถ่ถอน” (“INET267A”) “หุ้นกู้ระยะยาวของบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 2/2567 ชุดที่ 1 ครบกำหนดไถ่ถอนปี พ.ศ. 2569 ซึ่งผู้ถือหุ้นกู้มีสิทธิไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนครบกำหนดไถ่ถอน” (“INET267B”) “หุ้นกู้ระยะยาวของบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย

ไทย จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 2/2567 ชุดที่ 2 ครอบคลุมปี พ.ศ. 2570 ซึ่งผู้ออกหุ้นกู้มีสิทธิไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนครบกำหนดไถ่ถอน” (“INET272A”) “หุ้นกู้เสี่ยงสูงของบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 1/2568 ชุดที่ 1 ครอบคลุมปี พ.ศ. 2570 ซึ่งผู้ออกหุ้นกู้มีสิทธิไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนครบกำหนดไถ่ถอน” (INET277A) และ “หุ้นกู้เสี่ยงสูงของบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 1/2568 ชุดที่ 2 ครอบคลุมปี พ.ศ. 2571 ซึ่งผู้ออกหุ้นกู้มีสิทธิไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนครบกำหนดไถ่ถอน” (INET282A) ที่บริษัทเคยออกและเสนอขายได้มูลค่ารวมทั้งสิ้น 4,631.30 ล้านบาท โดยจะต้องดำรงอัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไว้ดังต่อไปนี้

หุ้นกู้	อัตราส่วน “หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ย” ต่อ “ส่วนของผู้ถือหุ้น” ตามข้อกำหนดสิทธิฯ หุ้นกู้	อัตราส่วน “หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ย” ต่อ “ส่วนของผู้ถือหุ้น” ตามข้อกำหนดสิทธิฯ หุ้นกู้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567
INET257A INET261A INET267A INET267B INET272A INET277A และ INET282A	ไม่เกิน 2.5 : 1 เท่า ณ วันสิ้นงวดบัญชี ของแต่ละปี ตลอดอายุหุ้นกู้	1.72

ซึ่งตามรายละเอียดที่ปรากฏในเอกสารแนบ 1 (ร่าง) ข้อกำหนดว่าด้วยสิทธิและหน้าที่ของผู้ออกหุ้นกู้และผู้ถือหุ้นกู้ ของแบบแสดงรายการข้อมูลการเสนอขายตราสารหนี้และหนังสือชี้ชวนสำหรับการออกและเสนอขายหุ้นกู้ครั้งนี้ บริษัทจะต้องดำรงอัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อส่วนของผู้ถือหุ้นไว้ไม่เกิน 2.5 : 1 เท่า ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีของแต่ละปีตลอดอายุของหุ้นกู้เช่นกัน โดยในครั้งนี้ บริษัทจะออกและเสนอขายหุ้นกู้ระยะยาวเพิ่มเติม เพื่อใช้สำหรับชำระหนี้จากการออกตราสารหนี้ของบริษัท เพื่อซื้อทรัพย์สิน ลงทุน หรือเป็นเงินค่าใช้จ่ายในกิจการที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจในปัจจุบัน และเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียนระยะสั้น ซึ่ง ณ สิ้นปี 2566 และ ณ สิ้นปี 2567 บริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อส่วนของผู้ถือหุ้นตามเงื่อนไขในข้อกำหนดสิทธิอยู่ที่ 2.27 เท่า และ 1.72 เท่า ตามลำดับ

ทั้งนี้ ในกรณีที่บริษัทได้รับเงินจากการออกและเสนอขาย “หุ้นกู้เสี่ยงสูงของบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 1/2568 ชุดที่ 1 ครอบคลุมปี พ.ศ. 2570 ซึ่งผู้ออกหุ้นกู้มีสิทธิไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนครบกำหนดไถ่ถอน” และ “หุ้นกู้เสี่ยงสูงของบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 1/2568 ชุดที่ 2 ครอบคลุมปี พ.ศ. 2571 ซึ่งผู้ออกหุ้นกู้มีสิทธิไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนครบกำหนดไถ่ถอน” 1,553 ล้านบาท และได้รับเงินจากการออกและเสนอขาย “หุ้นกู้เสี่ยงสูงของบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 2/2568 ชุดที่ 1 ครอบคลุมปี พ.ศ. 2569 ซึ่งผู้ออกหุ้นกู้มีสิทธิไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนครบกำหนดไถ่ถอน” และ “หุ้นกู้เสี่ยงสูงของบริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ครั้งที่ 2/2568 ชุดที่ 2 ครอบคลุมปี พ.ศ. 2570 ซึ่งผู้ออกหุ้นกู้มีสิทธิไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนครบกำหนดไถ่ถอน” เดิมจำนวน และบริษัทนำเงินที่ได้ไปชำระคืนหนี้หุ้นกู้ตามวัตถุประสงค์การใช้เงินของหุ้นครั้งนั้นๆ แล้ว หากบริษัทไม่มีการก่อหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยอื่นเพิ่มเติมและส่วนของผู้ถือหุ้นไม่ได้ลดลง จะส่งผลให้อัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ณ วันที่ 23 กรกฎาคม 2568 อยู่ที่ประมาณ 1.92 เท่า* (คำนวณโดยใช้หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567 จำนวน 5,950.27 ล้านบาท (ไม่รวมหนี้สินทางการเงินภายใต้สัญญาทรัสต์) บวกหุ้นกู้ที่ออกและเสนอขายในวันที่ 10 มกราคม 2568 จำนวน 1,553 ล้านบาท และที่ออกและเสนอขายใน

ครั้งนี้ ปล่อยด้วย หุ้นกู้ระยะยาวของบริษัทที่ครบกำหนดไถ่ถอนในวันที่ 19 มกราคม 2568 จำนวน 1,500 ล้านบาท หุ้นกู้ระยะสั้นที่ครบกำหนดไถ่ถอนวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2568 จำนวน 200 ล้านบาท หุ้นกู้ระยะสั้นที่ครบกำหนดไถ่ถอนวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2568 จำนวน 300 ล้านบาท และหุ้นกู้ระยะยาวที่ครบกำหนดไถ่ถอนในวันที่ 23 กรกฎาคม 2568 จำนวน 419.80 ล้านบาท และหารด้วยส่วนของผู้อื้อหุ้น ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567 จำนวน 3,417.73 ล้านบาท) ซึ่งจะไม่เกิน 2.5 เท่า ตามที่ระบุไว้ในข้อกำหนดสิทธิของหุ้นกู้ อีกทั้ง ในอนาคตบริษัทมีแผนจะขายทรัพย์สินให้แก่กองทรัสต์ และนำบริษัทร่วมทุนเข้าระดมทุนในตลาดทุน ซึ่งจะนำเงินที่ได้รับจากธุรกรรมดังกล่าวมาชำระหนี้สิน และลงทุนในโครงการต่างๆ ที่จะสร้างรายได้ในอนาคต บริษัทจึงคาดว่าอัตราส่วนจะดีขึ้นกว่าปัจจุบัน

*หมายเหตุ: ตัวเลขข้างต้นเป็นเพียงการแสดงให้เห็นถึงตัวอย่างของผลกระทบของธุรกรรมที่จะเกิดขึ้นเท่านั้น โดยอ้างอิงฐานะทางการเงินของบริษัท ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567 เพียงเท่านั้น ไม่ได้เป็นการแสดงถึงภาระหนี้หรือคำรับรองของบริษัทในการดำรงอัตราส่วนทางการเงินตามอัตราข้างต้น หรือเป็นการรับรองผลการดำเนินงานหรือฐานะทางการเงินของบริษัทในอนาคต ผลการดำเนินงานหรือฐานะทางการเงินของบริษัทที่จะเกิดขึ้นจึงอาจแตกต่างไปจากตัวเลขข้างต้นได้

2.12 ความเสี่ยงในการดำรงอัตราส่วนทางการเงินตามสัญญาที่ผูกมัดกับสถาบันการเงิน

ปัจจุบันบริษัทมีการดำรงอัตราส่วนตามข้อตกลงทางการเงินที่กำหนดไว้เป็นรายปีในสัญญาเงินกู้กับทางสถาบันการเงินจำนวน 1 แห่ง รายละเอียดดังนี้

สถาบันการเงิน	เงื่อนไข
สถาบันการเงินแห่งที่ 1	<ul style="list-style-type: none"> บริษัทต้องดำรงสัดส่วนอัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อส่วนของผู้ถือหุ้นรวม (Interest Bearing Debt to Equity : IBD/E ratio) ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชีของแต่ละปี ในอัตราส่วนไม่เกิน 2.50 เท่า

โดย ณ สิ้นปี 2567 จากการใช้ข้อมูลงบการเงินประจำปี 2567 คำนวณ IBD/E ratio ตามสูตรการคำนวณของสถาบันการเงินดังกล่าว พบว่าบริษัทสามารถดำรงอัตราส่วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ได้ โดยบริษัทมีอัตราส่วน IBD/E อยู่ที่ 1.72 เท่า ซึ่งจะไม่เกิน 2.5 เท่า ตามที่ระบุไว้ในข้อตกลงทางการเงินตามสัญญาที่ผูกมัดกับสถาบันการเงิน

2.13 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่องกระแสเงินสดของบริษัท

ณ สิ้นปี 2565 - 2567 บริษัทมีอัตราส่วนสภาพคล่อง (Current Ratio) อยู่ที่ 0.32 เท่า 0.25 เท่า และ 0.29 เท่า ตามลำดับ ซึ่งอัตราส่วนสภาพคล่องของบริษัทที่ต่ำกว่า 1.00 เท่า แสดงให้เห็นว่าบริษัทมีสภาพคล่องของกิจการไม่เพียงพอที่จะชำระหนี้สินระยะสั้น โดยหนี้สินหมุนเวียนส่วนใหญ่ของบริษัทเป็นเงินเบิกเกินบัญชี และส่วนของหุ้นกู้ที่ถึงกำหนดชำระภายในหนึ่งปี อย่างไรก็ตาม บริษัทยังคงให้ความสำคัญในการบริหารสภาพคล่องให้อยู่ในระดับที่บริษัทควบคุมได้ รวมทั้งยังมีแผนการระดมทุนผ่าน INETREIT, การเพิ่มทุน และการนำบริษัทในเครือเข้าระดมทุนในตลาดทุนนอกจากนี้ ณ สิ้นปี 2565 - 2566 บริษัทมีวงจรเงินสดเฉลี่ย (Cash Cycle) อยู่ที่ 26.54 วัน และ -8.31 วัน ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าในปี 2565 บริษัทมีวงจรเงินสดที่ค่อนข้างสูง เนื่องจากบริษัทมีสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้นจากการลงทุนพัฒนาในส่วนของ Healthcare Platform โดยการซื้ออุปกรณ์ IoT สำหรับให้บริการลูกค้าเพื่อใช้เชื่อมต่อกับระบบ ก่อนจะลดลงอย่างมากในปี 2566 จากสินค้าคงเหลือที่ลดลง และสำหรับปี 2567 บริษัทไม่มีสินค้าคงเหลือ จึงไม่มีผลต่อการคำนวณวงจรเงินสด

ทั้งนี้ หากพิจารณาถึงธุรกิจหลักของบริษัท (Core Business) บริษัทมีรายได้จากการให้บริการ Cloud Services เป็นหลัก เมื่อเทียบกับรายได้จากการให้บริการในกลุ่มอื่นๆ ซึ่งบริษัทจำแนกรายได้จากการบริการและการขายของบริษัท ตามประเภทของกลุ่มธุรกิจได้เป็น 6 กลุ่มหลัก ได้แก่ 1.) การให้บริการ Cloud Service 2.) การให้บริการ Co – Location 3.) การให้บริการ Internet Access 4.) การให้บริการ Platform Service 5.) การให้บริการ EDC Network Pool และ 6.) การให้บริการด้านอื่นๆ สินค้าคงเหลือที่แสดงในงบการเงินเป็นสินค้าคงเหลือในส่วนของ Services ใหม่ๆ ที่ทำรายได้ให้บริษัทในสัดส่วนรายได้ที่ไม่ได้มีนัยสำคัญเมื่อเทียบกับรายได้จากการให้บริการ Cloud Services ดังนั้น หากคำนวณวงจรเงินสดเฉลี่ย (Cash Cycle) บนพื้นฐานที่ไม่นำสินค้าคงเหลือมาคำนวณ จะส่งผลให้วงจรเงินสดเฉลี่ย ณ สิ้นปี 2565 – 2567 ของบริษัท มีค่าเป็น 26.54 วัน -8.13 วัน และ 10.48 วัน ตามลำดับ แสดงให้เห็นว่าบริษัทมีการบริหารจัดการสภาพคล่องได้ดีขึ้น โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับอัตราส่วนสภาพคล่องดังตารางต่อไปนี้

อัตราส่วนสภาพคล่อง	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567
สินทรัพย์หมุนเวียน	667.73	904.87	1,035.24
หนี้สินหมุนเวียน	2,101.65	3,688.22	3,526.11
อัตราส่วนสภาพคล่อง (Current Ratio) (เท่า) ¹	0.32	0.25	0.29
ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย (วัน)	108.06	57.30	62.61
ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย (วัน)	0.11	0.00	N/A
ระยะเวลารับชำระหนี้ (วัน)	81.62	67.28	52.13
วงจรเงินสด (วัน) ²	26.54	-8.31	N/A
วงจรเงินสด (วัน) ³ (กรณีไม่นำสินค้าคงเหลือมาคำนวณ)	26.43	-8.31	10.48

หมายเหตุ:

1/ อัตราส่วนสภาพคล่อง คำนวณจาก สินทรัพย์หมุนเวียน / หนี้สินหมุนเวียน

2/ วงจรเงินสด คำนวณจาก ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย + ระยะเวลาขายสินค้าเฉลี่ย - ระยะเวลารับชำระหนี้

3/ วงจรเงินสด (กรณีไม่นำสินค้าคงเหลือมาคำนวณ) คำนวณจาก ระยะเวลาเก็บหนี้เฉลี่ย - ระยะเวลารับชำระหนี้

ความเสี่ยงด้านความสามารถในการชำระหนี้

2.14 ความเสี่ยงด้านความสามารถในการชำระหนี้

ปี 2567 บริษัทมีหนี้สินรวมทั้งสิ้น 12,555.73 ล้านบาท ซึ่งมีองค์ประกอบเป็นหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยเท่ากับ 5,893.19 ล้านบาท และหนี้สินทางการเงินภายใต้สัญญาที่อัตราดอกเบี้ย 6,029.27 ล้านบาท โดยบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อกำไรก่อนดอกเบี้ยจ่าย ภาษีเงินได้ ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย (Interest Bearing debt to EBITDA ratio) เท่ากับ 7.49 เท่า โดยคำนวณรวมหนี้สินทางการเงินภายใต้สัญญาอัตราดอกเบี้ย ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบริษัทมีหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยอยู่ในระดับสูงเมื่อเทียบกับกำไรก่อนหัก ดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย (EBITDA) ทั้งนี้ หากผลการดำเนินงานของบริษัทไม่เป็นไปตามแผนที่คาดการณ์ไว้ก็อาจจะส่งผลให้บริษัทมีความสามารถในการชำระหนี้สินลดลง โดยในปี 2565 – 2567 บริษัทมีอัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ ดังแสดงในตารางต่อไปนี้

อัตราส่วน	ปี 2565	ปี 2566	ปี 2567
ความสามารถในการชำระภาระผูกพัน (Debt service coverage ratio : DSCR) ¹ (เท่า)	0.66	0.38	0.53
หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อกำไรก่อนดอกเบี้ยจ่าย ภาษีเงินได้ ค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย (Interest Bearing debt to EBITDA ratio) ²	7.84	8.51	7.49
อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย (Interest Coverage ratio : ICR) ³ (เท่า)	1.71	1.66	1.62

หมายเหตุ:

1/ อัตราส่วนความสามารถในการชำระภาระผูกพัน (Debt Service Coverage Ratio: DSCR) คำนวณจาก กำไรก่อนหักดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย / (หนี้สินระยะสั้นที่มีภาระดอกเบี้ย + หนี้สินระยะยาวที่มีภาระดอกเบี้ยที่ครบกำหนดภายใน 1 ปี)

2/ หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อกำไรก่อนดอกเบี้ยจ่าย ภาษีเงินได้ ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่ายคำนวณจาก หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ย/ กำไรก่อนหักดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย

3/ ความสามารถในการชำระดอกเบี้ย (Interest Coverage ratio: ICR) คำนวณจาก กำไรก่อนหักดอกเบี้ย ภาษีค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย / ดอกเบี้ยจ่าย

(1) อัตราส่วนความสามารถในการชำระภาระผูกพัน (Debt Service Coverage Ratio: DSCR)

ณ สิ้นปี 2565 – 2567 บริษัทมีอัตราส่วนความสามารถในการชำระหนี้ เท่ากับ 0.66 เท่า 0.38 เท่า และ 0.53 เท่า ตามลำดับ โดย ณ สิ้นปี 2567 บริษัทมีหนี้สินระยะสั้นที่มีภาระดอกเบี้ยและหนี้สินระยะยาวที่มีภาระดอกเบี้ยที่ครบกำหนดภายใน 1 ปี รวมทั้งสิ้น 2,986.47 ล้านบาท สูงกว่ากำไรก่อนหัก ดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย (EBITDA) ซึ่งเท่ากับ 1,591.24 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม บริษัทสามารถบริหารจัดการรักษาอัตราส่วนดังกล่าวได้อย่างคงที่ในช่วงที่ผ่านมา รวมถึงบริษัทยัง มีแผนในการลดต้นทุนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สภาพคล่องอยู่ในระดับที่บริษัทควบคุมได้

(2) หนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อกำไรก่อนดอกเบี้ยจ่าย ภาษีเงินได้ ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย (Interest Bearing debt to EBITDA ratio)

ณ สิ้นปี 2565 – 2567 บริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยต่อกำไรก่อนดอกเบี้ยจ่าย ภาษีเงินได้ ค่าเสื่อมราคาและค่าตัดจำหน่าย (Interest Bearing debt to EBITDA ratio) อยู่ที่ 7.84 เท่า 8.51 เท่า และ 7.49 เท่า ตามลำดับ การปรับตัวลดลงของหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยที่ทำให้อัตราส่วนดังกล่าวลดลง เป็นผลมาจากการที่บริษัทมีการทยอยชำระคืนหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ย ทั้งนี้ บริษัทมีกำไรก่อนหัก ดอกเบี้ย ภาษี ค่าเสื่อมราคา และค่าตัดจำหน่าย (EBITDA) ที่เท่ากับ 1,591.24 ล้านบาท ซึ่งปรับตัวสูงขึ้นจากในอดีต เนื่องจากรายได้ปรับตัวสูงขึ้นและบริษัทสามารถบริหารจัดการต้นทุนที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม บริษัทยังคงมีความเสี่ยงด้านความสามารถในการชำระหนี้ หากในอนาคตผลการดำเนินงานของบริษัทไม่เป็นไปตามแผนที่คาดการณ์ไว้

(3) อัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย (ICR)

ณ สิ้นปี 2565 – 2567 บริษัทมีอัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ยอยู่ที่ 1.71 เท่า 1.66 เท่า และ 1.62 เท่า ตามลำดับ ซึ่งอัตราส่วนความสามารถชำระดอกเบี้ย (Interest Coverage ratio) ปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากบริษัทมีต้นทุนทางการเงินที่สูงขึ้น โดยบริษัทมีต้นทุนทางการเงินเท่ากับ 592.30 ล้านบาท 691.03 ล้านบาท และ 985.07 ล้านบาท ซึ่งต้นทุนทางการเงินดังกล่าวจะรวมดอกเบี้ยที่เกิดจากหนี้สินภายใต้สัญญาทรัสต์ด้วย โดยการเพิ่มขึ้นของต้นทุนทางการเงินเป็นผลมาจากการลงทุนเพื่อพัฒนาธุรกิจด้วยการสร้าง Platform และจัดหาอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐานความปลอดภัยระดับสากล

ให้แก่ผู้ให้บริการ ทำให้มีเงินกู้ระยะยาวและสัญญาเช่าทางการเงินที่สูงขึ้น อย่างไรก็ตามจากการลงทุนเพื่อพัฒนาธุรกิจที่ผ่านมา ทำให้บริษัทสามารถมีประสิทธิภาพในการให้บริการที่สูงขึ้นซึ่งและบริษัทสามารถชำระดอกเบี้ยได้ตามกำหนด

ความเสี่ยงของตราสาร

2.15 ความเสี่ยงด้านเครดิต (Credit Risk)

ความเสี่ยงด้านเครดิตหมายถึง ความเสี่ยงที่ผู้ออกหุ้นกู้อาจจะไม่สามารถจ่ายดอกเบี้ยหรือไม่สามารถคืนเงินต้นหรือเงินลงทุนไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ และเมื่อผู้ออกหุ้นกู้หยุดจ่ายดอกเบี้ยหรือเงินต้นก็เป็นการผิดนัดชำระหนี้หุ้นกู้ (Default) ซึ่งหากผู้ออกหุ้นกู้ตกเป็นบุคคลล้มละลายหรือผิดนัดชำระหนี้หุ้นกู้ ผู้ถือหุ้นกู้และเจ้าหนี้อื่นของบริษัทผู้ออกหุ้นกู้จะมีบุริมสิทธิเหนือผู้ถือหุ้นของบริษัทผู้ออกหุ้นกู้

บริษัท อินเทอร์เน็ตประเทศไทย จำกัด (มหาชน) ผู้ออกหุ้นกู้ไม่ได้รับการจัดอันดับความน่าเชื่อถือ ผู้ลงทุนควรศึกษาข้อมูลผลการดำเนินการของบริษัทผู้ออกหุ้นกู้ และควรติดตามข้อมูลข่าวสารของบริษัทผู้ออกหุ้นกู้อย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ผู้ลงทุนสามารถติดตามข้อมูลได้จากเว็บไซต์สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ (สำนักงาน ก.ล.ต.) หรือสมาคมตลาดตราสารหนี้ไทย

2.16 ความเสี่ยงด้านราคา (Price Risk)

เมื่อผู้ถือหุ้นกู้ต้องการขายหุ้นกู้ก่อนวันครบกำหนดไถ่ถอนหุ้นกู้ หุ้นกู้ อาจขายได้ต่ำกว่ามูลค่าที่ตราไว้หรือราคาซื้อที่เข้ามา ซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาด กล่าวคือ หากอัตราดอกเบี้ยของตลาดสูงขึ้น ราคาหุ้นกู้จะลดลง ทั้งนี้โดยทั่วไปราคาของหุ้นกู้ที่มีอายุคงเหลือยาวกว่าจะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงอัตราดอกเบี้ยในตลาดมากกว่า

2.17 ความเสี่ยงด้านสภาพคล่อง (Liquidity Risk)

เมื่อผู้ถือหุ้นกู้ประสงค์จะขายหุ้นกู้ในตลาดรองก่อนครบกำหนดไถ่ถอนหุ้นกู้ ผู้ถือหุ้นกู้ อาจไม่สามารถขายหุ้นกู้ได้ทันทีในราคาที่ตนเองต้องการ เนื่องจากการซื้อขายเปลี่ยนมือของตราสารในตลาดรองอาจมีไม่มาก ทั้งนี้ ผู้ถือหุ้นกู้สามารถซื้อขายหุ้นกู้ในตลาดรองได้กับผู้ค้าตราสารหนี้ หรือนิติบุคคลอื่นใด ที่มีใบอนุญาตค้าหลักทรัพย์อันเป็นตราสารแห่งหนี้ นอกจากนี้ ผู้ถือหุ้นกู้ อาจไม่สามารถขายหุ้นกู้ในตลาดรองก่อนครบกำหนดไถ่ถอนหุ้นกู้ได้ เนื่องจากผู้ออกหุ้นกู้ได้จัดซื้อจำกัดการโอนไว้กับสำนักงาน ก.ล.ต. ให้จำกัดการโอนหุ้นกู้เฉพาะภายในกลุ่มนักลงทุนสถาบัน และ/หรือ ผู้ลงทุนรายใหญ่ ตามความหมายในประกาศคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ว่าด้วยการกำหนดบทนิยามในประกาศเกี่ยวกับการออกและเสนอขายตราสารหนี้ทุกประเภท

2.18 ความเสี่ยงตราสารหนี้ที่มีเงื่อนไขให้ผู้ออกตราสารสามารถไถ่ถอนตราสารก่อนครบกำหนดได้ (Reinvestment Risk)

ผู้ถือหุ้นกู้มีความเสี่ยงที่จะเสียโอกาสในการได้รับผลตอบแทนที่สูงจากการลงทุนในตราสารที่เสนอขาย หากผู้ออกตราสารใช้สิทธิไถ่ถอนในช่วงที่อัตราดอกเบี้ยในตลาดลดลงต่ำกว่าอัตราดอกเบี้ยของตราสาร การไถ่ถอนหุ้นกู้ก่อนครบกำหนดดังกล่าว อาจทำให้ผู้ลงทุนไม่ได้รับผลตอบแทนตามที่ผู้ลงทุนคาดหวัง และผู้ลงทุนยังได้มีความเสี่ยงจากการลงทุนต่อ อันเนื่องมาจากการ

เปลี่ยนแปลงของอัตราดอกเบี้ยในตลาดเงิน ซึ่งจะส่งผลให้ผู้ลงทุนไม่สามารถนำเงินต้นและดอกเบี้ยที่ได้รับจากการไถ่ถอนตราสารหนี้ดังกล่าวไปลงทุนต่อภายในอัตราผลตอบแทนที่คาดหวังในระดับเดิมที่เคยได้รับและยังส่งผลต่อผลตอบแทนที่เปลี่ยนแปลงไปตามอัตราดอกเบี้ยนั้น

2.19 ความเสี่ยงเกี่ยวกับการด้อยสิทธิเชิงโครงสร้างของหุ้นกู้

ในการเสนอขายหุ้นกู้ในครั้งนี้ ผู้ออกหุ้นกู้ได้ทำการเสนอขายหุ้นกู้ที่ไม่มีหลักประกัน โดยผู้ถือหุ้นกู้ที่ไม่มีหลักประกันจะถือเป็นเจ้าหนี้สามัญของผู้ออกหุ้นกู้

ในกรณีผู้ออกหุ้นกู้ถูกพิทักษ์ทรัพย์ ถูกศาลพิพากษาให้ล้มละลาย หรือมีการชำระบัญชีเพื่อการเลิกกิจการ ทำให้จำเป็นต้องมีการชำระหนี้คืนเจ้าหนี้ของบริษัทนั้น โครงสร้างลำดับชั้นในการได้รับชำระหนี้คืนของเจ้าหนี้ซึ่งจะเป็นสิ่งกำหนดลำดับเจ้าหนี้ที่จะได้รับชำระหนี้คืนก่อนหรือหลังนั้น จะจัดลำดับไปตามประเภทของเจ้าหนี้โดยเจ้าหนี้ที่มีหลักประกันจะได้รับการชำระหนี้ก่อนเจ้าหนี้รายอื่นๆ ที่มีลำดับชั้นที่ต่ำกว่า เช่น เจ้าหนี้สามัญ เป็นต้น

หากเกิดเหตุการณ์ดังกล่าวขึ้นแล้ว ย่อมเป็นไปได้ว่าผู้ถือหุ้นกู้ที่ไม่มีหลักประกันอาจจะเผชิญความเสี่ยงจากการที่จะได้รับชำระหนี้คืนหลังจากที่ผู้ออกหุ้นกู้ชำระหนี้คืนจากการขายทรัพย์สินที่เป็นหลักประกันให้แก่เจ้าหนี้ที่มีหลักประกันก่อน จึงอาจจะทำให้เกิดความเป็นไปได้ที่ผู้ออกหุ้นกู้จะมีทรัพย์สินไม่เพียงพอที่จะชำระคืนผู้ถือหุ้นกู้ที่ไม่มีหลักประกัน หรือเจ้าหนี้ในลำดับชั้นถัดลงมาได้

โดย ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2567 ตามงบการเงินรวม บริษัทมีหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยซึ่งไม่รวมหนี้สินทางการเงินภายใต้สัญญากับทรัสต์ของบริษัทมีจำนวนทั้งสิ้นประมาณ 5,893.19 ล้านบาท เป็นหนี้ที่มีลำดับในการได้รับชำระหนี้คืนก่อนประมาณ 786.49 ล้านบาท ทำให้อัตราส่วนหนี้ที่มีลำดับในการได้รับชำระหนี้คืนก่อนต่อหนี้สินที่มีภาระดอกเบี้ยของบริษัทอยู่ที่ร้อยละ 13.35 ขณะที่บริษัทมีสินทรัพย์ที่ใช้ประกอบธุรกิจอยู่ที่ 12,708.33 ล้านบาท เป็นสินทรัพย์ที่ติดภาระผูกพันประมาณ 4,019.70 ล้านบาท และเป็นสินทรัพย์ที่ไม่ติดภาระผูกพันประมาณ 8,688.62 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 31.63 และร้อยละ 68.37 ของสินทรัพย์ทั้งหมดตามลำดับ โดยสินทรัพย์ที่ไม่ติดภาระผูกพันของบริษัทประกอบด้วย ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์จำนวน 3,409.36 ล้านบาท และสินทรัพย์ไม่มีตัวตน เช่น E-Transaction Service (E-Tax, E-Withholding Tax, CA, E-Payment), Security จำนวน 5,279.26 ล้านบาท ส่งผลทำให้ผู้ถือหุ้นกู้ที่ไม่มีหลักประกันมีความด้อยสิทธิกว่าเจ้าหนี้ที่มีลำดับในการได้รับชำระหนี้คืนก่อนอย่างมีนัยสำคัญเมื่อพิจารณาจากลำดับสิทธิเรียกร้องในสินทรัพย์ของบริษัท

2.20 ความเสี่ยงจากการที่บริษัทอาจนำทรัพย์สินที่ไม่มีภาระผูกพันมาก่อภาระผูกพันภายหลังการเสนอขายตราสารหนี้

ในการออกและเสนอขายหุ้นกู้ครั้งนี้ซึ่งเป็นหุ้นกู้ที่ไม่มีหลักประกันนั้น มีข้อกำหนดสิทธิในการกำหนดหน้าที่งดเว้นกระทำการในการนำสินทรัพย์ที่ไม่มีภาระผูกพันมาก่อภาระผูกพันภายหลังการเสนอขายตราสารหนี้ เว้นแต่จะเกิดขึ้นเนื่องจากเหตุอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

- (1) สิทธิของบุคคลภายนอกเหนือทรัพย์สินของผู้ออกหุ้นกู้ที่เกิดขึ้นด้วยอำนาจแห่งกฎหมาย เช่น สิทธิยึดหน่วง สิทธิในทางจำเป็น เป็นต้น

- (2) การตกลงยอมรับภาระผูกพันใดๆ ซึ่งเกิดขึ้นบนทรัพย์สินใดที่ผู้ถือหุ้นจำเป็นต้องจัดหา มา เพื่อใช้ในการดำเนินกิจการหลักของตนอันเป็นทางธุรกิจตามปกติทั่วไป เช่น การซื้อวัตถุดิบโดยตกลงให้มีการยึดหนังสือกรรมสิทธิ์จนกว่าจะชำระราคาเสร็จสิ้น (Retention of title) เป็นต้น
- (3) การก่อหลักประกันหรือภาระผูกพันใดๆ ตามเงื่อนไขที่กำหนดขึ้นประกอบการขอหรือการได้รับ สัมปทาน ใบอนุญาต การอนุญาต การยินยอม หรือสิทธิพิเศษที่คล้ายคลึงกันที่ผู้ถือหุ้นเข้าทำกับหรือออกโดยหน่วยงานของรัฐ
- (4) การก่อภาระหลักประกันที่ก่อขึ้นหรืออนุญาตให้ก่อขึ้นด้วยความยินยอมล่วงหน้าจากที่ประชุมผู้ถือหุ้น หรือผู้ถือหุ้น จะได้มีการจัดให้ผู้ถือหุ้นที่มีสิทธิในหลักประกันเดียวกันนั้นในลำดับเท่าเทียมกัน และมีสิทธิได้รับชำระหนี้จากหลักประกันนั้นในสัดส่วนเสมอกัน กับบุคคลผู้รับหลักประกันรายอื่น
- (5) การก่อภาระหลักประกันหรือภาระผูกพันใดๆ อันเป็นทางธุรกิจตามปกติทั่วไปเพื่อเป็นประกันหนี้ทุกประเภทของผู้ถือหุ้น
- (6) การก่อหลักประกันหรือภาระผูกพันใดๆ ดังกล่าวไม่มีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อความสามารถในการชำระหนี้ตามหุ้นของผู้ถือหุ้น

ดังนั้น ผู้ถือหุ้นจึงสามารถนำทรัพย์สินหลักที่ใช้ในการประกอบธุรกิจที่ไม่มีภาระผูกพันมาก่อภาระผูกพันภายหลังการเสนอขายหุ้นได้เฉพาะภายใต้เงื่อนไขที่ระบุไว้ในข้อกำหนดสิทธิเท่านั้น ซึ่งในกรณีดังกล่าวผู้ลงทุนในหุ้นอาจมีสิทธิที่ด้อยกว่าเจ้าหนี้ที่มีบุริมสิทธิเหนือทรัพย์สินดังกล่าวได้